

ZAKON O RJEŠAVANJU SUKOPA ZAKONA S PROPISIMA DRUGIH ZEMALJA U ODREĐENIM ODNOSIMA¹

(„Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ br. 53/10)
(„Službeni list SFRJ“, br. 43/82 i 72/82; „Sl. list RBiH“ 2/92 i 13/94)²

Glava prva OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovaj zakon sadrži pravila o određivanju mjerodavnog prava za statusne, porodične i imovinske odnose odnosno druge materijalnoppravne odnose s međunarodnim elementom.

Ovaj zakon sadrži i pravila o nadležnosti sudova i drugih organa SFRJ za raspravljanje odnosa iz stava 1. ovog člana, pravila postupka i pravila za priznanje i izvršenje stranih sudskih i arbitražnih odluka.

Član 2.

Ako u ovom zakonu nema odredbe o pravu mjerodavnom za neki odnos iz člana 1. stava 1. ovog zakona, odgovarajuće se primjenjuju odredbe i načela ovog zakona, načela pravnog poretka SFRJ i načela međunarodnoga privatnog prava.

Član 3.

Odredbe ovog zakona ne primjenjuju se na odnose iz člana 1. ovog zakona ako su oni uređeni drugim saveznim zakonom ili međunarodnim ugovorima.

Član 4.

Ne primjenjuje se pravo strane države ako bi njegov učinak bio suprotan Ustavom SFRJ utvrđenim osnovama društvenog uređenja.

Član 5.

Ne primjenjuje se pravo strane države koje bi bilo mjerodavno prema odredbama ovoga ili drugoga saveznog zakona ako bi njegovo primjenjivanje imalo za cilj izbjegavanje primjene prava SFRJ .

Član 6.

Ako bi prema odredbama ovoga zakona trebalo primijeniti pravo strane države, uzimaju se u obzir njegova pravila o određivanju mjerodavnog prava.

Ako pravila strane države o određivanju mjerodavnog prava uzvraćaju na pravo SFRJ, primijenit će se pravo SFRJ, ne uzimajući u obzir pravila o određivanju mjerodavnog prava.

¹ Legalist.ba objavljuje ovaj tekst u dobroj vjeri, smatrajući ga u trenutku objavljivanja ispravnom verzijom zakonskog teksta. Ali, autori i Legalist.ba ne jamče da je objavljeni tekst propisa pravno valjan, trenutno važeći ili pravodobno dopunjen i mijenjan, stoga Legalist.ba ne odgovara za štetne posljedice koje mogu nastupiti usljed preuzimanja i korištenja ovog zakonskog teksta.

² Zakon je objavljen u „Službenom listu SFRJ“ broj 43 iz 1982. godine. Zakon je preuzet u pravni poredak Bosne i Hercegovine posebnom Uredbom sa zakonskom snagom broj 2 iz 1992. godine. U Službenom listu broj 13 iz 1994. godine je objavljen Zakon o potvrđivanju uredbi sa zakonskom snagom. Pošto prilikom preuzimanja zakona, a niti kasnije, nisu vršene izmjene i dopune treba napomenuti da u zakonskom tekstu tamo gdje stoji „SFRJ“ treba čitati kao „BiH“.

Član 7.

Ako ovim ili drugim saveznim zakonom nije drugačije određeno, smatra se da su pravni posao i pravna radnja u pogledu oblika punovazni ako su punovazni bilo po pravu mjesta gdje je pravni posao sklopljen odnosno pravna radnja poduzeta, bilo po pravu koje je mjerodavno za sadržaj pravnog posla odnosno pravne radnje.

Član 8.

Za zastarjelost mjerodavno je pravo koje je mjerodavno za sadržaj pravnog posla odnosno pravne radnje.

Član 9.

Pravo strane države primjenjuje se prema smislu i pojmovima što ih sadrži.

Član 10.

Ako je mjerodavno pravo države čiji pravni poredak nije jedinstven, a pravila ovog zakona ne upućuju na određeno pravno područje u toj državi, mjerodavno pravo određuje se prema pravilima toga pravnog poretka.

Ako se mjerodavno pravo države čiji pravni poredak nije jedinstven ne može utvrditi na način predviđen u stavku 1. ovog članka, mjerodavno je pravo područja u toj državi s kojim postoji najbliža veza.

Član 11.

Ako lice koje je državljanin SFRJ ima i državljanstvo neke druge države, za primjenu ovog zakona smatra se da ima samo državljanstvo SFRJ.

Ako lice koje nije državljanin SFRJ ima dva ili više stranih državljanstva, za primjenu ovog zakona smatra se da ima državljanstvo one države čiji je državljanin i u kojoj ima prebivalište.

Ako lice iz stava 2. ovog člana nema prebivalište ni u jednoj od država čiji je državljanin, za primjenu ovog zakona smatra se da ima državljanstvo one države čiji je državljanin i s kojom je u najbližoj vezi.

Član 12.

Ako lica nema državljanstvo ili se njeno državljanstvo ne može utvrditi, mjerodavno pravo određuje se prema njezinu prebivalištu.

Ako lice iz stava 1. ovog članka nema prebivalište ili se ono ne može utvrditi, mjerodavno pravo određuje se prema njezinu boravištu.

Ako se ni boravište lica iz stava 1. ovog člana ne može utvrditi, mjerodavno je pravo SFRJ.

Član 13.

Sud ili drugi nadležan organ po službenoj će dužnosti utvrditi sadržaj stranoga mjerodavnog prava.

Organ iz stava 1. ovoga članka može zatražiti obavijesti o stranom pravu od saveznog organa uprave za poslove pravosuđa.

Stranke u postupku mogu podnijeti i javnu ispravu o sadržaju stranog prava.

Glava druga MJERODAVNO PRAVO

Član 14.

Za pravnu i poslovnu sposobnost fizičkog lica mjerodavno je pravo države čiji je ono državljanin.

Fizičko lice koja bi prema pravu države čiji je ona državljanin bilo poslovno nesposobna poslovno je sposobna ako ima poslovnu sposobnost po pravu mjesta gdje je nastala obveza.

Za lišenje ili ograničenje poslovne sposobnosti fizičkog lica mjerodavno je pravo iz stava 1. ovog člana.

Odredba stava 2. ovog člana ne primjenjuje se na porodične i nasljedne odnose.

Član 15.

Za stavljanje pod starateljstvo i prestanak starateljstva, te za odnose između staratelja i osobe pod starateljstvom (štićenika), mjerodavno je pravo države čiji je državljanin osoba pod starateljstvom.

Privremene zaštitne mjere prema stranom državljaninu i prema osobi bez državljanstva koji se nalazi u SFRJ određuju se po pravu SFRJ i traju dok nadležna država ne donese odluku i ne poduzme potrebne mjere.

Odredba stava 2. ovog člana primjenjuje se i što se tiče zaštite imovine odsutnoga stranog državljanina i osobe bez državljanstva koja se nalazi na teritoriju SFRJ.

Član 16.

Za proglašenje nestale osobe umrlom mjerodavno je pravo države čiji je državljanin bila ta osoba u vrijeme nestanka.

Član 17.

Pripadnost pravnog lica određuje se po pravu države po kojem je ono osnovana.

Ako pravno lice ima stvarno sjedište u drugoj državi, a ne u onoj u kojoj je osnovana i po pravu te druge države ima njezinu pripadnost, smatrat će se pravnim licem te države.

Član 18.

Za vlasničkopravne odnose i druga prava na stvarima, kao i na pravo raspolaganja stvarima u društvenom vlasništvu, mjerodavno je pravo mjesta gdje se stvar nalazi.

Za odnose iz stava 1. ovog člana u pogledu stvari koje se nalaze u prevozu mjerodavno je pravo mjesta odredišta (opredjeljenja).

Za odnose iz stava 1. ovog člana na prevoznim sredstvima, mjerodavno je pravo države čiju državnu pripadnost imaju ta sredstva, ako propisima SFRJ nije drugačije određeno.

Član 19.

Za ugovor mjerodavno je pravo koje su izabrale ugovorne strane, ako ovim zakonom ili međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno.

Član 20.

Ako nije izabrano mjerodavno pravo i ako posebne okolnosti slučaja ne upućuju na drugo pravo, kao mjerodavno pravo primjenjuje se:

- 1) za ugovor o prodaji pokretnih stvari – pravo mjesta gdje se u vrijeme prijema ponude nalazilo prebivalište odnosno sjedište prodavaoca;
- 2) za ugovor o djelu odnosno ugovor o gradnji – pravo mjesta gdje se u vrijeme prijema ponude nalazilo prebivalište odnosno sjedište poslenika (poduzimača);
- 3) za ugovor o punomoćstvu – pravo mjesta gdje se u vrijeme prijema nalazilo prebivalište odnosno sjedište punomoćenika;
- 4) za ugovor o posredovanju – pravo mjesta gdje se u vrijeme prijema ponude nalazilo prebivalište odnosno sjedište posrednika;
- 5) za ugovor o komisionu - pravo mjesta gdje se u vrijeme prijema ponude nalazilo prebivalište odnosno sjedište komisionara;
- 6) za ugovor o otpremanju (špediciji) - pravo mjesta gdje se u vrijeme prijema ponude nalazilo prebivalište odnosno sjedište otpremnika;
- 7) za ugovor o zakupu pokretnih stvari - pravo mjesta gdje se u vrijeme prijema ponude nalazilo prebivalište odnosno sjedište zakupodavca;
- 8) za ugovor o zajmu - pravo mjesta gdje se u vrijeme prijeme ponude nalazilo prebivalište odnosno sjedište zajmodavca;

- 9) za ugovor o posluži - pravo mjesta gdje se u vrijeme prijema ponude nalazilo prebivalište odnosno sjedište poslugodavca;
- 10) za ugovor o ostavi - pravo mjesta gdje se u vrijeme prijema ponude nalazilo prebivalište odnosno sjedište ostavoprimca (depozitara);
- 11) za ugovor o uskladištenju - pravo mjesta gdje se u vrijeme prijema ponude nalazilo prebivalište odnosno sjedište skladištara;
- 12) za ugovor o prevozu - pravo mjesta gdje se u vrijeme prijema ponude nalazilo prebivalište odnosno sjedište prevoznika (vozara);
- 13) za ugovor o osiguranju - pravo mjesta gdje se u vrijeme prijema ponude nalazilo prebivalište odnosno sjedište osiguravaca;
- 14) za ugovor o autorskom pravu - pravo mjesta gdje se u vrijeme prijema ponude nalazilo prebivalište odnosno sjedište autora;
- 15) za ugovor o poklonu - pravo mjesta gdje se u vrijeme prijema ponude nalazilo prebivalište odnosno sjedište poklonodavca;
- 16) za berzanske poslove – pravo sjedišta berze;
- 17) za ugovor o samostalnim bankarskim garancijama - pravo mjesta gdje se u vrijeme sklapanja ugovora nalazilo sjedište davaoca garancija;
- 18) za ugovor o prenosu tehnologije (licence i dr.)- pravo mjesta gdje se u vrijeme sklapanja ugovora nalazilo sjedište primaoca tehnologije;
- 19) za imovinska potraživanja iz ugovora o radu – pravo države u kojoj se rad obavlja ili se obavljao;
- 20) za ostale ugovore – pravo mjesta gdje se u vrijeme prijema ponude nalazilo prebivalište odnosno sjedište ponudioca.

Član 21.

Za ugovore koji se odnose na nekretnine isključivo je mjerodavno pravo države na čijem se teritoriju nalazi nekretnina.

Član 22.

U odnosima između ugovornih strana, ako ugovorne strane nisu drugačije ugovorile, pravo iz člana 20. ovog zakona mjerodavno je i za:

1. određivanje časa od kojeg stjecatelj odnosno preuzimatelj pokretne stvari ima pravo na proizvode i plodove stvari;
2. određivanje časa od kojega stjecatelj odnosno preuzimatelj snosi rizik u vezi sa stvarima.

Član 23.

Pravo mjesta gdje se stvar mora predati mjerodavno je, ako ugovorne strane nisu drugačije ugovorile, za način predaje stvari i za mjere koje treba poduzeti ako se odbije preuzimanje stvari.

Član 24.

Na dejstvo ustupanja potraživanja ili preuzimanja duga prema dužniku odnosno povjeriocu koji nisu sudjelovali u ustupanju odnosno preuzimanju primijenit će se pravo koje je mjerodavno za potraživanje odnosno dug.

Član 25.

Na akcesorni pravni posao, ako nije drugačije određeno, primijenit će se pravo mjerodavno za glavni pravni posao.

Član 26.

Za jednostrani pravni posao mjerodavno je pravo države dužnikova prebivališta odnosno sjedišta.

Član 27.

Na stiecanje bez osnove primjenjuje se pravo mjerodavno za pravni odnos koji je nastao, bio očekivan ili pretpostavljen, u povodu kojega je nastalo stjecanje.

Za poslovodstvo bez naloga mjerodavno je pravo mjesta gdje je radnja poslovođe izvršena.

Za obveze iz upotrebe stvari bez poslovodstva te za vanugovorne obveze koje ne poticu iz odgovornosti za štetu mjerodavno je pravo mjesta gdje su se dogodile činjenice koje su uzrokovale obvezu.

Član 28.

Za vanugovornu odgovornost za štetu, ako za pojedine slučajeve nije drugačije određeno, mjerodavno je pravo mjesta gdje je radnja izvršena ili pravo mjesta gdje je posljedica nastupila, ovisno o tome koje je od ta dva prava povoljnije za oštećenika.

Pravo iz stava 1. ovog člana mjerodavno je i za vanugovornu odgovornost za štetu koja je nastala u vezi s pravnim odnosima iz člana 27. ovog zakona.

Za protivpravnost radnje mjerodavno je pravo mjesta gdje je radnja izvršena ili gdje je posljedica nastupila, a ako je radnja izvršena ili je posljedica nastupila na više mjesta – dovoljno je da je radnja protivpravna po pravu bilo kojega od tih mjesta.

Član 29.

Ako je događaj iz kojeg proizlazi obveza za naknadu štete nastao na brodu, na otvorenom moru ili u vazduhoplovu, kao pravo mjesta gdje su se dogodile činjenice koje su prouzrokovale obvezu naknade štete smatra se pravo države čiju pripadnost brod ima odnosno pravo države u kojoj je vazduhoplov registriran.

Član 30.

Za nasljeđivanje mjerodavno je pravo države čiji je državljanin bio ostavilac u vrijeme smrti.

Za sposobnost za pravljenje testamenta mjerodavno je pravo države čije je državljanstvo zavjestalac imao u momentu sastavljanja oporuke.

Član 31.

Testament je punovazan u pogledu oblika ako je punovazan po jednom od sljedećih prava:

1. po pravu mjesta gdje je testament sastavljen;
2. po pravu države čiji je državljanin bio zavjestalac bilo u vrijeme raspolaganja testamentom bilo u vrijeme smrti;
3. po pravu zavjestaocevog prebivališta bilo u vrijeme raspolaganja testamentom, bilo u vrijeme smrti;
4. po pravu zavjestaocevog boravišta bilo u vrijeme raspolaganja testamentom bilo u vrijeme smrti;
5. po pravu SFRJ;
6. za nekretnine – i po pravu gdje se nekretnina nalazi.

Opozivanje testamenta je punovazno u pogledu oblika ako je taj oblik punovazan bilo po kojem pravu prema kojem je, u skladu s odredbama stava 1. ovog člana, testament mogao biti punovazno sastavljen.

Član 32.

U pogledu uslova za zaključenje braka mjerodavno je, za svaku osobu, pravo države čiji je ona državljanin u vrijeme stupanja u brak.

I kad postoje uslovi za sklapanje braka po pravu države čiji je državljanin osoba koja želi sklopiti brak pred nadležnim organom SFRJ neće se dozvoliti zaključenje braka ako, što se tiče te osobe, postoje po pravu SFRJ smetnje koje se odnose na postojanje ranijeg braka, srodstvo i nesposobnost za rasuđivanje.

Član 33.

Za formu braka mjerodavno je pravo mjesta u kojem se brak zaključuje.

Član 34.

Za nevažnost braka (nepostojanje i ništavost) mjerodavno je bilo koje pravo po kojem je brak zaključen u smislu člana 32. ovog zakona.

Član 35.

Za razvod braka mjerodavno je pravo države čiji su državljani oba bračna druga u vrijeme podnošenja tužbe.

Ako su bračni drugovi državljani različitih država u vrijeme podnošenja tužbe, za razvod braka mjerodavna su kumulativno prava obiju država čiji su oni državljani.

Ako se brak ne bi mogao razvesti po pravu određenom u stavu 2. ovog člana, za razvod braka mjerodavno je pravo SFRJ ako je jedan od bračnih drugova imao u vrijeme podnošenja tužbe prebivalište u SFRJ.

Ako je jedan od bračnih drugova državljanin SFRJ koji nema prebivalište u SFRJ, a brak se ne bi mogao razvesti po pravu određenom u stavu 2. ovog člana, za razvod braka mjerodavno je pravo SFRJ.

Član 36.

Za licne i zakonske imovinske odnose bračnih drugova mjerodavno je pravo države čiji su oni državljani.

Ako su bračni drugovi državljani različitih država, mjerodavno je pravo države u kojoj imaju prebivalište.

Ako bračni drugovi nemaju ni zajedničko državljanstvo ni prebivalište u istoj državi, mjerodavno je pravo države u kojoj su imali posljednje zajedničko prebivalište.

Ako se mjerodavno pravo ne može odrediti prema st. od 1. do 3 ovog člana, mjerodavno je pravo SFRJ.

Član 37.

Za ugovorne imovinske odnose bračnih drugova mjerodavno je pravo koje je u vrijeme zaključenja ugovora bilo mjerodavno za licne i zakonske imovinske odnose.

Ako pravo određeno u stavu 1. ovog člana predviđa da bračni drugovi mogu izabrati pravo koje je mjerodavno za bračno-imovinski ugovor, mjerodavno je pravo koje su oni izabrali.

Član 38.

Ako je brak nevažeći ili je prestao, za licne i zakonske imovinske odnose mjerodavno je pravo određeno u članu 36. ovog zakona.

U slučajevima navedenima u članu 36. ovog zakona za ugovorne imovinske odnose bračnih drugova mjerodavno je pravo određeno u članu 37. ovog zakona.

Član 39.

Za imovinske odnose lica koje žive u vanbračnoj zajednici mjerodavno je pravo države čiji su oni državljani.

Ako lica iz stava 1. ovog člana nemaju isto državljanstvo, mjerodavno je pravo države u kojoj imaju zajedničko prebivalište.

Za ugovorne imovinske odnose između osoba koje žive u vanbračnoj zajednici mjerodavno je pravo koje je u vrijeme sklapanja ugovora bilo mjerodavno za njihove imovinske odnose.

Član 40.

Za odnose između roditelja i djece mjerodavno je pravo države čiji su oni državljani.

Ako su roditelji i djeca državljani različitih država, mjerodavno je pravo države u kojoj svi oni imaju prebivalište.

Ako su roditelji i djeca državljani različitih država, a nemaju prebivalište u istoj državi, mjerodavno je pravo SFRJ ako je dijete ili koji od roditelja državljanin SFRJ.

Za odnose između roditelja i djece što nisu predviđeni u st. od 1. do 3. ovog člana mjerodavno je pravo države čiji je državljanin dijete.

Član 41.

Za priznavanje, utvrđivanje ili osporavanje očinstva odnosno materinstva mjerodavno je pravo države čiji je državljanin u vrijeme rođenja djeteta bila osoba čije se očinstvo odnosno materinstvo priznaje, utvrđuje ili osporava.

Član 42.

Za obvezu uzdržavanja između krvnih srodnika, osim roditelja i djece, ili za obvezu Izdržavanja srodnika po tazbini, mjerodavno je pravo države čiji je državljanin srodnik od kojega se zahtijeva Izdržavanje.

Član 43.

Za pozakonjenje mjerodavno je pravo države čiji su državljani roditelji, a ako roditelji nisu državljani iste države – pravo države onog roditelja po kojemu je pozakonjenje punovazno.

Ako po pravu odrađenom u stavku 1. ovog članka nema uslova za pozakonjenje, a roditelji i dijete imaju prebivalište u SFRJ, mjerodavno je pravo SFRJ.

Za pristanak djeteta, druge osobe ili državnog organa za pozakonjenje mjerodavno je pravo države čiji je državljanin dijete.

Član 44.

Za uslove zasnivanja usvojenja i prestanka usvojenja mjerodavno je pravo države čiji su državljani usvojitelj i usvojenik.

Ako su usvojitelj i usvojenik državljani različitih država, za uslove zasnivanja usvojenja i prestanka usvojenja mjerodavna su kumulativno prava obiju država čiji su oni državljani.

Ako bračni drugovi zajednički usvajaju, za uslove zasnivanja usvojenja i prestanka usvojenja, osim prava države čiji je državljanin usvojenik, mjerodavna su i prava država čiji su državljani i jedan i drugi bračni drug.

Za oblik usvojenja mjerodavno je pravo mjesta gdje se usvojenje zasniva.

Član 45.

Za dejstvo usvojenja mjerodavno je pravo države čiji su državljani usvojitelj i usvojenik u vrijeme zasnivanja usvojenja.

Ako su usvojitelj i usvojenik državljani različitih država, mjerodavno je pravo države u kojoj imaju prebivalište.

Ako su usvojitelj i usvojenik državljani različitih država, a nemaju prebivalište u istoj državi, mjerodavno je pravo SFRJ ako je jedan od njih državljanin SFRJ.

Ako ni usvojitelj ni usvojenik nisu državljani SFRJ, mjerodavno je pravo države čiji je državljanin usvojenik.

Glava treća NADLEŽNOST I POSTUPAK

1. Nadležnost suda i drugih organa Republike Bosne i Hercegovine u stvarima s međunarodnim elementom

Član 46.

Nadležnost suda SFRJ postoji ako tuženi ima prebivalište odnosno sjedište u SFRJ.

Ako tuženi nema prebivalište u SFRJ niti u kojoj drugoj državi, nadležnost suda SFRJ postoji ako tuženi ima boravište u SFRJ.

Ako su parnične stranke državljani SFRJ, nadležnost suda SFRJ postoji i kad tuženi ima boravište u SFRJ.

Ako u parnici ima više tuženih sa svojstvom materijalnih suparničara, nadležnost suda SFRJ postoji kad jedan od tuženih ima prebivalište odnosno sjedište u SFRJ.

Kad se o pravnom odnosu odlučuje u vanparničnom postupku, nadležnost suda SFRJ postoji ako lice prema kojoj je podnesen zahtjev ima prebivalište odnosno sjedište u SFRJ, a kad u postupku sudjeluje samo jedno lice – ako to lice ima prebivalište odnosno sjedište u SFRJ, osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Član 47.

Isključiva nadležnost suda SFRJ postoji kada je to ovim ili drugim saveznim zakonom izričito određeno.

Član 48.

Ako u stranoj državi postoji nadležnost stranog suda u sporovima protiv državljana SFRJ po kriterijima o nadležnosti kojih nema u odredbama o nadležnosti suda SFRJ, ti će kriteriji biti mjerodavni za postojanje nadležnosti suda SFRJ u sporovima u kojima je tuženi državljanin te strane države.

Član 49.

Stranke se mogu sporazumjeti o nadležnosti stranog suda samo ako je barem jedna od njih strani državljanin ili pravno lice sa sjedištem u inostranstvu a nije riječ o sporu za koji postoji, prema odredbama ovoga zakona ili drugog saveznog suda, isključiva nadležnost suda SFRJ.

Stranke se mogu sporazumjeti o nadležnosti suda SFRJ ako je barem jedna stranka državljanin SFRJ ili pravna osoba sa sjedištem u SFRJ.

Odredbe st. 1. i 2. ovog člana ne primjenjuju se kad je riječ o nadležnosti u stvarima iz čl. od 61. do 70. ovog zakona.

Član 50.

Kad nadležnost suda SFRJ ovisi o pristanku tuženika da sudi sud SFRJ, smatra se da je tuženi dao pristanak podnošenjem odgovora na tužbu odnosno prigovora na platni nalog, a nije osporio nadležnost ili se upustio u raspravljanje.

Član 51.

Kad je odredbama ovog zakona nadležnost suda SFRJ određena pod pretpostavkom da parnična stranka ima državljanstvo SFRJ ta nadležnost postoji i za osobe bez državljanstva koje imaju prebivalište u SFRJ.

Odredba stava 1. ovog članka odgovarajuće se primjenjuje i na nadležnost drugih organa SFRJ.

Član 52.

U sporovima protiv državljana SFRJ koji žive u inozemstvu, gdje su ih na službu ili na rad uputili državni organi, preduzeća ili druga (društvena) pravna lica, nadležnost suda SFRJ postoji ako su oni imali prebivalište u SFRJ.

Član 53.

U sporovima o vanugovornoj odgovornosti za štetu nadležnost suda SFRJ postoji ako ta nadležnost postoji prema odredbama člana 46. i čl. 50. do 52. ovog zakona ili ako je šteta nastala na teritoriju SFRJ.

Odredba stava 1. ovog članka primjenjivat će se i u sporovima protiv zajednice osiguranja imovine i osoba radi naknade štete trećim osobama na temelju propisa o neposrednoj odgovornosti te zajednice, a i u sporovima o regresnim zahtjevima po osnovi naknade štete protiv regresnih dužnika.

Član 54.

U sporovima o imovinskopравnim zahtjevima nadležnost suda SFRJ postoji ako se na teritoriju SFRJ nalazi imovina tuženog ili predmet koji se traži tužbom.

Nadležnost suda SFRJ postoji i u sporovima zbog obveza nastalih za vrijeme boravka tuženika u SFRJ.

Član 55.

U sporovima protiv fizičkog ili pravnog lica koje ima sjedište u inostranstvu za obveze koje su nastale u SFRJ ili koje se moraju izvršiti na teritoriju SFRJ nadležnost suda SFRJ postoji ako to lice ima na teritoriju SFRJ svoje predstavništvo ili zastupništvo ili ako je u SFRJ sjedište organizacije udruženog rada kojoj je povjereno obavljanje njezinih poslova.

Član 56.

Isključiva nadležnost suda SFRJ postoji u sporovima o pravu raspolaganja nekretninom u društvenom vlasništvu, u sporovima o pravu vlasništva i o drugim stvarnim pravima na nekretninu u vlasništvu građana i građanskih pravnih osoba, u sporovima zbog smetanja posjeda na nekretnini te u sporovima nastalima iz zakupnih ili najamnih odnosa u pogledu nekretnine, ili iz ugovora o upotrebi stana ili poslovnih prostorija, ako se nekretnina nalazi na teritoriju SFRJ.

Član 57.

U sporovima zbog smetanja posjeda na pokretnim stvarima nadležnost suda SFRJ postoji prema odredbama članka 46, čl. 50. i 51. ovog zakona ili ako je na teritoriju SFRJ nastalo smetanje.

Član 58.

U sporovima o pravu raspolaganja i o založnom pravu na vazduhoplovu, pomorskom brodu i brodu unutrašnje plovidbe u društvenom vlasništvu, o pravu vlasništva i o drugim pravima na brodu i vazduhoplovu u vlasništvu građana i građanskih pravnih osoba, te o zakupnim odnosima u pogledu vazduhoplova i broda, nadležnost suda SFRJ postoji i kad se na teritoriju SFRJ vodi upisnik u koji je vazduhoplov odnosno brod upisan.

U sporovima zbog smetanja posjeda na vazduhoplovu i brodu iz st. 1. ovog člana nadležnost suda SFRJ postoji i kad se na teritoriju SFRJ vodi upisnik u koji je vazduhoplov odnosno brod upisan, ili kad je na teritoriju SFRJ nastalo smetanje.

Član 59.

U sporovima o imovinskim odnosima bračnih drugova što se tiče imovine u SFRJ nadležnost suda SFRJ postoji i kad tuženi nema prebivalište u SFRJ, a tužitelj u vrijeme podnošenja tužbe ima prebivalište ili boravište u SFRJ.

Ako se pretežiti dio imovine nalazi u SFRJ a drugi u inozemstvu, sud SFRJ može odlučivati o imovini koja se nalazi u inozemstvu samo u sporu u kojem se odlučuje i o imovini u SFRJ, i to samo ako tuženi pristaje da sudi sud SFRJ.

Član 60.

Odredbama člana 59. ovog zakona ne dira se u odredbe o isključivoj nadležnosti suda SFRJ u imovinskopравnim sporovima. Nadležnost suda SFRJ u sporovima o imovinskopравnim odnosima bračnih drugova prema odredbama ovog zakona postoji bez obzira na to traje li brak ili je prestao, ili je utvrđeno da brak ne postoji.

Član 61.

Nadležnost suda SFRJ postoji u sporovima radi utvrđivanja postojanja ili nepostojanja braka, poništenja braka ili razvoda braka (bračni sporovi) i kad tuženi nema prebivalište u SFRJ:

1. ako su oba državljanima SFRJ bez obzira na to gdje imaju prebivalište, ili

2. ako je tužitelj državljanin SFRJ i ima prebivalište u SFRJ ili
3. ako su bračni dugovi imali svoje posljednje prebivalište u SFRJ, a tužitelj u vrijeme podnošenja tužbe ima prebivalište ili boravište u SFRJ.

Ako je tuženi bračni drug državljanin SFRJ i ima prebivalište u SFRJ, nadležnost suda SFRJ je isključiva.

Član 62.

Nadležnost suda SFRJ u sporovima iz člana 61. ovog zakona postoji i kad su bračni drugovi strani državljani koji su imali posljednje zajedničko prebivalište u SFRJ, ali samo ako u tim slučajevima tuženi pristaje da sudi sud SFRJ i ako je po propisima države čiji su državljani bračni drugovi dopuštena ta nadležnost.

Član 63.

U sporovima za razvod braka nadležnost suda SFRJ postoji i ako je tužitelj državljanin SFRJ, a pravo države čiji bi sud bio nadležan ne predviđa ustanovu razvoda braka.

Član 64.

U sporovima za utvrđivanje ili osporavanje očinstva ili materinstva nadležnost suda SFRJ postoji i kad tuženi nema prebivalište u SFRJ:

1. ako su tužitelj i tuženik državljani SFRJ, bez obzira na to gdje imaju prebivalište, ili
2. ako je tužitelj državljanin SFRJ i ima prebivalište u SFRJ.

Ako je tužba podnesena protiv djeteta koje je državljanin SFRJ i ima prebivalište odnosno boravište u SFRJ, nadležnost suda SFRJ je isključiva.

Član 65.

Nadležnost suda SFRJ u sporovima iz člana 64. ovog zakona postoji kad su stranke strani državljani, ako tužitelj ili jedan od tužitelja ima prebivalište u SFRJ, ali samo ako tuženi pristaje da sudi sud SFRJ i ako je po propisima države čiji je on državljanin dopuštena ta nadležnost.

Član 66.

Nadležnost suda SFRJ postoji u sporovima o čuvanju, podizanju i odgoju djece koja su pod roditeljskim staranjem i kad tuženi nema prebivalište u SFRJ, ako su oba roditelja državljani SFRJ.

Ako su tuženi i dijete državljani SFRJ i ako oboje imaju prebivalište u SFRJ, nadležnost suda SFRJ je isključiva.

Odredbe st. 1. i 2. ovog člana te odredbe člana 46. ovog zakona odgovarajuće se primjenjuju i na određivanje nadležnosti drugih organa SFRJ kad odlučuju o čuvanju, podizanju i odgoju djece pod roditeljskim staranjem.

Član 67.

Nadležnost suda SFRJ u sporovima o zakonskom izdržavanju djece postoji kad tuženik nema prebivalište u SFRJ:

1. ako dijete podnosi tužbu i ima prebivalište u SFRJ, ili
2. ako su tužitelj i tuženik državljani SFRJ, bez obzira na to gdje imaju prebivalište, ili
3. ako je tužitelj maloljetno dijete i državljanin je SFRJ.

Nadležnost suda SFRJ u sporovima o zakonskom uzdržavanju koji nisu navedeni u stavu 1. ovog člana postoji i kad tuženik nema prebivalište u SFRJ ako je tužitelj državljanin SFRJ i ima prebivalište u SFRJ.

Nadležnost suda SFRJ u sporovima o zakonskom uzdržavanju između bračnih drugova i između bivših bračnih drugova postoji i ako su bračni drugovi imali svoje posljednje zajedničko prebivalište u SFRJ, a tužitelj u vrijeme suđenja i dalje ima prebivalište u SFRJ.

Član 68.

Nadležnost suda SFRJ u sporovima o zakonskom izdržavanju postoji i ako tuženi ima imovinu u SFRJ iz koje se može naplatiti izdržavanje.

Član 69.

Pri odlučivanju o lišenju i vraćanju roditeljskog prava, produženju roditeljskog prava, stavljanju roditelja u položaj staratelja u pogledu upravljanja dječjom imovinom, proglašenju djeteta rođenim u braku te pri odlučivanju o drugim stvarima koje se odnose na licno stanje i odnose između roditelja i djece, nadležnost suda SFRJ postoji i kad ne postoje pretpostavke iz čl. 46. stava 4. ovog zakona ako su podnositelj zahtjeva i osoba prema kojoj se podnosi zahtjev državljani SFRJ, odnosno kad u postupku sudjeluje samo jedna osoba ako je ta osoba državljanin SFRJ.

Član 70.

Za davanje dozvole za stupanje u brak nadležnost suda SFRJ postoji ako je podnositelj zahtjeva državljanin SFRJ odnosno ako je jedan od podnositelja zahtjeva državljanin SFRJ bez obzira gdje osobe koje žele stupiti u brak imaju prebivalište.

Nadležnost suda SFRJ isključiva je ako je maloljetnik koji traži dozvolu za stupanje u brak državljanin SFRJ, odnosno ako su obje osobe koje žele stupiti u brak državljani SFRJ, a brak se zaključuje u inozemstvu.

Član 71.

Za raspravu nepokretne ostavine zaostavstine državljanina SFRJ postoji isključiva nadležnost suda SFRJ ako se ta zaostavstina nalazi u SFRJ.

Ako se nepokretna zaostavstina državljanina SFRJ nalazi u inozemstvu, nadležnost suda SFRJ postoji samo ako po pravu države u kojoj se nalaze nekretnine nije nadležan njezin organ.

Nadležnost suda SFRJ za raspravljanje pokretne zaostavstine državljanina SFRJ postoji ako se pokretnine nalaze na teritoriju SFRJ ili ako po pravu države u kojoj se pokretnine nalaze nije nadležan strani organ odnosno ako taj organ odbija da raspravlja ostavinu.

Odredbe st. 1. do 3. ovog člana odnose se i na nadležnost u sporovima iz nasljednopravnih odnosa i na sporove o potraživanjima vjerovnika prema zaostavstinu.

Član 72.

Za raspravu nepokretne zaostavstine stranog državljanina postoji isključiva nadležnost suda SFRJ ako se nekretnine nalaze u SFRJ.

Za raspravu pokretne zaostavstine stranog državljanina koja se nalazi u SFRJ nadležan je sud SFRJ osim ako u državi ostavioca sud nije nadležan za raspravu pokretne imovine državljanina SFRJ.

Odredbe st. 1. i 2. ovog člana odnose se i na nadležnost u sporovima iz nasljednopravnih odnosa i u sporovima o potraživanjima vjerovnika prema zaostavstini.

Kad ne postoji nadležnost suda SFRJ za raspravljanje zaostavstine stranog državljanina, sud može odrediti mjere za osiguranje zaostavstine te za zaštitu prava prema zaostavstini koja se nalazi u SFRJ.

Član 73.

Za raspravu nepokretne zaostavstine lica bez državljanstva, lice čije se državljanstvo ne može utvrditi ili lice koja ima status izbjeglice, isključiva nadležnost suda SFRJ postoji ako se nekretnina nalazi na teritoriju SFRJ.

Za raspravu pokretne zaostavstine lica bez državljanstva, lice čije se državljanstvo ne može utvrditi ili lice koja ima status izbjeglice, nadležnost suda SFRJ postoji ako se pokretnine nalaze u SFRJ ili ako je ostavilac u vrijeme smrti imao prebivalište u SFRJ.

Odredbe st. 1. i 2. ovog člana odnose se i na nadležnost u sporovima iz nasljednopravnih odnosa i u sporovima o potraživanjima vjerovnika prema zaostavstini.

Ako ostavilac nije imao prebivalište u SFRJ odgovarajuće će se primjenjivati odredbe koje važe za raspravu zaostavštine stranog državljanina, razumijevajući pod stranom državom državu u kojoj je ostavilac u vrijeme smrti imao prebivalište.

Član 74.

Organ SFRJ isključivo je nadležan da odlučuje o usvojenju te prestanku usvojenja lica koje je državljanin SFRJ i ima prebivalište u SFRJ.

Organ SFRJ nadležan je da odlučuje o usvojenju te o prestanku usvojenja ako je lice koja usvaja državljanin SFRJ i ima prebivalište u SFRJ.

Kad bračni drugovi zajednički usvajaju, za nadležnost organa SFRJ dovoljno je da je jedan od bračnih drugova državljanin SFRJ i da ima prebivalište u SFRJ.

Član 75.

Organ SFRJ isključivo je nadležan u stvarima starateljstva državljana SFRJ bez obzira na to gdje imaju prebivalište, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Član 76.

Organ SFRJ neće donijeti odluku i poduzimati mjere u stvarima starateljstva državljanina SFRJ koji ima prebivalište u inozemstvu ako utvrdi da je organ nadležan po pravu strane države donio odluku ili poduzeo mjere kojima je osigurana zaštita ličnosti, prava i interesa državljanina SFRJ.

Član 77.

Organ SFRJ poduzet će nužne privremene mjere radi zaštite ličnosti, prava i interesa stranog državljanina koji se nalazi ili ima imovinu u SFRJ, o čemu će obavijestiti organ države čiji je državljanin to lice.

Organ SFRJ donijet će odluku i poduzeti mjere u stvarima starateljstva stranog državljanina koji ima prebivalište u SFRJ ako zaštitu njegove ličnosti, prava i interesa nije osigurao organ države čiji je on državljanin.

Član 78.

Sud SFRJ isključivo je nadležan za proglašenje nestalog državljanina SFRJ umrlim bez obzira na to gdje je imao prebivalište.

Pred sudom SFRJ može se po pravu SFRJ dokazivati smrt stranog državljanina koji je umro na teritoriju SFRJ.

2. Ostale odredbe

Član 79.

Za stranačku i parničnu sposobnost fizičke osobe mjerodavno je pravo države čiji je ona državljanin.

Ako strani državljanin nije parnično sposoban prema odredbi stavka 1. ovog članka, a parnično je sposoban prema pravu SFRJ, može sam poduzimati radnje u postupku.

Zakonski zastupnik stranog državljanina iz st. 2. ovog članka može poduzimati radnje u postupku samo dok taj strani državljanin ne izjavi da sam preuzima vođenje parnice.

Za stranačku sposobnost strane pravne osobe mjerodavno je pravo predviđeno u članu 17. ovog zakona.

Član 80.

Sud SFRJ prekinut će postupak na zahtjev stranke ako je u toku spor pred stranim sudom u istoj pravnoj stvari i između istih stranaka, i to:

1. ako je prvo pred stranim sudom pokrenut postupak u vezi s tim sporom;
2. ako je riječ o sporu za čije suđenje ne postoji isključiva nadležnost suda SFRJ;
3. ako postoji uzajamnost.

Član 81.

Za ocjenu nadležnosti suda SFRJ značajne su činjenice koje postoje u vrijeme kad parnica počinje teći.

Član 82.

Kad strani državljanin ili lice bez državljanstva koja nema prebivalište u SFRJ pokreće parnicu pred sudom SFRJ, dužan je tuženOM, na njegov zahtjev, osigurati parnične troškove.

Tuženi je dužan zahtjev iz stava 1. ovog člana staviti najkasnije na pripremnom ročištu, a ako pripremno ročište nije održano – na prvom ročištu za glavnu raspravu prije nego što se upusti u raspravu o glavnoj stvari odnosno čim je saznao da postoje pretpostavke za traženje osiguranja.

Osiguranje parničnih troškova daje se u novcu, ali sud može odobriti da se osiguranje daje i u drugome pogodnom obliku.

Član 83.

Tuženi nema pravo na osiguranje parničnih troškova:

1. ako u državi čiji je državljanin tužitelj državljanin SFRJ nisu dužni davati osiguranje;
2. ako tužitelj uživa u SFRJ pravo azila;
3. ako se tužbeni zahtjev odnosi na potraživanje tužitelja iz njegovog radnog odnosa u SFRJ;
4. ako je riječ o bračnim sporovima ili sporovima o utvrđivanju ili osporavanju očinstva ili materinstva te ako je riječ o zakonskom Izdržavanju;
5. ako je riječ o mjeničnoj ili čekovnoj tužbi, protutužbi ili izdavanju platnog naloga.

Ako se sumnja da su državljanin SFRJ u smislu tačke 1. stava 1. ovoga člana dužni dati osiguranje u državi čiji je državljanin tužitelj, objašnjenje daje savezni organ uprave nadležan za poslove pravosudja.

Član 84.

Sud će u rješenju kojim se usvaja zahtjev za osiguranje parničnih troškova odrediti iznos osiguranja i rok u kojem se osiguranje mora dati, a upozorit će tužitelja na posljedice, što ih zakon predviđa ako ne bude dokazano da je osiguranje dano u određenom roku.

Ako tužitelj u određenom roku ne dokaže da je dao osiguranje za parnične troškove, smatrat će se da je tužba povučena, odnosno da je tužitelj odustao od pravnog lijeka ako je zahtjev za osiguranje stavljen tek u postupku u povodu pravnog lijeka.

Tuženi koji je blagovremeno stavio zahtjev da mu tužitelj osigura parnične troškove nije dužan nastaviti postupak u glavnoj stvari sve dok se pravosudno ne odluči o njegovu zahtjevu, a ako zahtjev bude usvojen – dok tužitelj ne položi osiguranje.

Ako sud odbije zahtjev za osiguranje parničnih troškova, može odlučiti da se postupak nastavi i prije nego što rješenje o odbijanju postane pravosudno.

Član 85.

Strani državljanin imaju pravo na oslobođanje plaćanja parničnih troškova uz uvjet uzajamnosti.

Ako se sumnja u postojanje uzajamnosti, objašnjenje u pogledu oslobođanja plaćanja parničnih troškova daje savezni organ uprave nadležan za poslove pravosudja.

Uzajamnost iz stava 1. ovog člana ne predstavlja uslov za ostvarivanje prava na oslobođanje plaćanja parničnih troškova, ako strani državljanin ima prebivalište u SFRJ. Lice bez državljanstva ima pravo na oslobođenje plaćanja parničnih troškova ako ima prebivalište ili boravište u SFRJ.

Glava četvrta PRIZNANJE I IZVRŠENJE STRANIH ODLUKA

1. Priznanje i izvršenje stranih sudskih odluka

Član 86.

Strana sudska odluka izjednačuje se s odlukom suda SFRJ i ima pravni učinak u SFRJ samo ako je prizna sud SFRJ.

Stranom odlukom, prema stavu 1. ovog članka, smatra se i poravnjanje zaključeno pred sudom (sudska nagodba).

Stranom sudskom odlukom smatra se i odluka drugog organa koja je u državi u kojoj je donesena izjednačena sa sudskom odlukom odnosno sudskim poravnavanjem ako se njome reguliraju odnosi predviđeni u članu 1. ovog zakona.

Član 87.

Strana sudska odluka priznat će se ako je podnositelj zahtjeva za priznanje uz tu odluku podnio i potvrdu nadležnoga stranog suda odnosno drugog organa o pravosnaznosti te odluke po pravu države u kojoj je donesena.

Član 88.

Sud SFRJ odbit će priznanje strane sudske odluke ako u povodu prigovora osobe protiv koje je ta odluka donesena utvrdi da ta osoba nije mogla sudjelovati u postupku zbog nepravilnosti u postupku.

Naročito će se smatrati da lice protiv kojeg je donesena strana sudska odluka nije moglo sudjelovati u postupku zbog toga što joj je poziv, tužba ili rješenje kojim je započet postupak nije bilo licno dostavljeno odnosno što uopće nije ni pokušana licna dostava, osim ako se bilo na koji način upustila u raspravu o glavnoj stvari u prvostepenom postupku.

Član 89.

Strana sudska odluka neće se priznati ako u toj stvari postoji isključiva nadležnost suda ili drugog organa SFRJ.

Ako tuženi traži priznanje strane sudske odluke koja je donesena u bračnom sporu ili ako to traži tužitelj, a tuženi se ne protivi, isključiva nadležnost suda SFRJ nije smetnja za priznanje te odluke.

Član 90.

Strana sudska odluka neće se priznati ako je u istoj pravnoj stvari sud ili drugi organ SFRJ donio pravosnaznu odluku ili ako je u SFRJ priznata neka druga strana sudska odluka koja je donesena u istoj stvari.

Sud će zastati s priznanjem strane sudske odluke ako je pred sudom SFRJ u toku ranije pokrenuta parnica u istoj pravnoj stvari i među istim strankama - do pravosnaznog okončanja te parnice.

Član 91.

Strana sudska odluka neće se priznati ako je u suprotnosti s Ustavom SFRJ utvrđenim osnovama državnog uređenja.

Član 92.

Strana sudska odluka neće se priznati ako ne postoje uzajamnost.

Nepostojanje uzajamnosti nije smetnja za priznavanje strane sudske odluke donesene u bračnom sporu i u sporu radi utvrđivanja i osporavanja očinstva ili materinstva te ako priznanje ili izvršenje strane sudske odluke traži državljanin SFRJ.

Postojanje uzajamnosti što se tiče priznanja strane sudske odluke pretpostavlja se dok se ne dokaže suprotno, a ako se sumnja u postojanje te uzajamnosti objašnjenje daje savezni organ uprave nadležan za poslove pravosudja.

Član 93.

Ako je pri odlučivanju o licnom stanju (statusu) državljanina SFRJ trebalo po ovom zakonu primijeniti pravo SFRJ, strana sudska odluka priznat će se i kad je primijenjeno strano pravo ako ta odluka bitno ne odstupa od prava SFRJ koje se primjenjuje na takav odnos.

Član 94.

Odluke stranih sudova koje se odnose na licno stanje (status) državljanina države o čijoj je odluci riječ priznaju se u SFRJ bez sudskog preispitivanja prema čl. 89, 91. i 92. ovog zakona.

Ako nadležni organ SFRJ smatra da se strana sudska odluka odnosi na licno stanje (status) državljanina SFRJ, takva odluka, da bi bila priznata, podliježe preispitivanju prema odredbama čl. od 87. do 92. ovog zakona.

Član 95.

Ako se strana sudska odluka odnosi na licno stanje (status) stranaca koji nisu državljani države koja je donijela tu odluku, odluka će se priznati samo ako udovoljava uvjetima za priznanje u državi čiji su državljani te osobe.

Član 96.

Na izvršenje strane sudske odluke primjenjuju se odredbe čl. od 87. do 92. ovog zakona.

Podnositelj zahtjeva za izvršenje strane sudske odluke, osim potvrde iz člana 87. ovog zakona, treba da podnese i potvrdu o izvršnosti te odluke po pravu države u kojoj je donesena.

2. Priznanje i izvršenje stranih arbitražnih odluka

Član 97.

Stranom arbitražnom odlukom smatra se arbitražna odluka koja nije donesena u SFRJ.

Strana arbitražna odluka ima pripadnost države u kojoj je donesena.

Stranom arbitražnom odlukom smatra se i arbitražna odluka koja je donesena u SFRJ, pri čijem je donošenju primijenjeno pravo strane države u pogledu postupka, ako to nije u suprotnosti s prisilnim propisima SFRJ.

Strana arbitražna odluka iz stavka 3. ovog člana ima pripadnost države čije je pravo u pogledu postupka primijenjeno.

Član 98.

Strana arbitražna odluka priznaje se i izvršava ako je stranka koja traži priznanje i izvršenje podnijela uz svoj zahtjev sudu:

- 1) izvornu odluku arbitraže ili njezin ovjereni prepis;
- 2) izvorni ugovor o arbitraži ili njegov ovjereni prepis.

Ako strana arbitražna odluka ili ugovor o arbitraži odnosno njihovi ovjereni prepisi nisu sastavljeni na jeziku koji je u službenoj upotrebi suda pred kojim se pokreće postupak za priznavanje i izvršenje te odluke, stranka koja traži priznanje i izvršenje odluke mora podnijeti njihov prevod na tom jeziku, što ga je obavila osoba za to ovlaštena.

Član 99.

Priznaje i izvršenje strane arbitražne odluke odbit će se ako se utvrdi:

- 1) da se po pravu SFRJ predmet spora ne može podvrgnuti arbitraži;
- 2) da postoji isključiva nadležnost suda ili drugog organa SFRJ;
- 3) da bi priznanje ili izvršenje odluke bilo u suprotnosti s Ustavom utvrđenim osnovama društvenog uređenja;

- 4) da ne postoji uzajamnost;
- 5) da ugovor o arbitraži nije sklopljen u pismenom obliku odnosno razmjenom pisama, telegrama ili teleprinterskih saopštenja;
- 6) da ugovor o arbitraži nije punovazan;
- 7) da stranka protiv koje se traži priznanje i izvršenje odluke nije bila uredno obaviještena o imenovanju arbitra ili o arbitražnom postupku, ili joj je iz nekoga drugoga razloga bilo onemogućeno da se služi svojim pravima u postupku;
- 8) da sastav arbitražnog suda ili arbitražni postupak nisu bili u skladu s odredbama ugovora o arbitraži;
- 9) da je arbitražni sud prekoračio granice svojeg ovlaštenja određene ugovorom o arbitraži;
- 10) da odluka još nije postala konačna i izvršna za stranke ili ako je odluku poništio ili obustavio nadležni organ države u kojoj je donesena ili država na temelju čijeg prava je donesena;
- 11) da je izreka arbitražne odluke nerazumljiva ili proturječna.

Ako se u stranoj arbitražnoj odluci dijelovi što se odnose na pitanja koja su bila podvrgnuta arbitraži mogu odvojiti od dijelova u kojima je sud prekoračio granice svojeg ovlaštenja, dijelovi odluke u kojoj sud nije prekoračio granice svojega ovlaštenja mogu se priznati i izvršiti.

Član 100.

Ako je pokrenut postupak za poništaj ili obustavu strane arbitražne odluke pred nadležnim organom iz člana 99. tačke 10. ovog zakona, sud može odgoditi rješavanje zahtjeva za priznanje i izvršenje te odluke, a na zahtjev vjerovnika odnosno dužnika - takvu svoju odluku o odgodi može uvjetovati time da dužnik položi odgovarajuće osiguranje.

3. Postupak priznanja i izvršenja stranih sudskih i arbitražnih odluka

Član 101.

Za priznanje i izvršenje stranih sudskih odluka i stranih arbitražnih odluka mjesno je nadležan sud na čijem području treba provesti postupak priznanja odnosno izvršenja.

Sud će se ograničiti na to da ispita postoje li uslovi iz čl. od 86. do 100. ovog Zakona, a ako smatra potrebnim, objašnjenje može tražiti i od suda koji je donio odluku i od stranaka.

Protiv rješenja o priznanju odnosno izvršenju odluke stranke mogu izjaviti žalbu u roku od 15 dana od dana dostave rješenja.

O žalbi protiv rješenja iz stava 3. ovog članka odlučuje drugostepeni sud.

Ako o priznanju strane odluke nije doneseno posebno rješenje, svaki sud može o priznanju te odluke rješavati u postupku kao o prethodnom pitanju, ali samo s učinkom za taj postupak.

Priznanje odluke stranog suda u stvarima koje se odnose na licno stanje (status) ovlašten je tražiti svatko ko za to ima pravni interes.

Glava peta POSEBNE ODREDBE

Član 102.

Državljeni SFRJ mogu u inozemstvu zaključiti brak pred ovlaštenim konzularnim predstavništvom ili diplomatskim predstavništvom SFRJ koje obavlja konzularne poslove, a ako se tome ne protivi država u kojoj se nalazi predstavništvo SFRJ ili ako je to predviđeno međunarodnim ugovorom.

Član 103.

Poslove starateljstva za državljane SFRJ koji se nalaze u inozemstvu obavlja konzularno predstavništvo ili diplomatsko predstavništvo SFRJ koje obavlja konzularne poslove, a ako se tome ne protivi država u kojoj se nalazi predstavništvo SFRJ ili ako je to predviđeno međunarodnim ugovorom.

Član 104.

Državljaninu SFRJ može u inozemstvu sastaviti testamenat, prema odredbama koje važe za sastavljanje sudskog testamenta, konzularno predstavništvo ili diplomatsko predstavništvo SFRJ koje obavlja konzularne poslove.

Član 105.

Konzularna predstavništva SFRJ ili diplomatska predstavništva SFRJ u inozemstvu koja obavljaju konzularne poslove mogu ovjeravati potpise, rukopise i prepise u skladu s međunarodnim ugovorima i propisima zemalja prijema.

Član 106.

Uvjerenje o propisima koji važe ili su važili u SFRJ radi njihove upotrebe pred organima strane države, izdaje savezni organ nadležan za poslove pravosudja.

U uvjerenju iz stava 1. ovog člana navodi se naziv propisa, datum kad je donesen odnosno kad je prestao važiti i doslovni tekst odgovarajućih odredaba tog propisa.

**Glava šesta
PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**

Član 107.

Odredbe ovog zakona neće se primjenjivati na odnose koji su nastali prije njegova stupanja na snagu.